

M185: TEORIJA AUTOMATA

22. JUN 2012.

1. Kao što je poznato, po definiciji je $L^* = \{\lambda\} + L + L^2 + \dots + L^n + \dots$ za svaki jezik L . Medjutim, za neke jezike L može da se dogodi da već prvih nekoliko sabiraka sume sa desne strane daju ceo jezik L^* . Za svaki prirodan broj $n \geq 2$ naći primer jezika L_n sa osobinom da je

$$L_n^* = \{\lambda\} + L_n + L_n^2 + \dots + L_n^{n-1} + L_n^n$$

ali da pri tome imamo da je

$$L_n^* \neq \{\lambda\} + L_n + L_n^2 + \dots + L_n^{n-1}.$$

2. 16. oktobra 1843., irski matematičar Ser Vilijam R. Hamilton smislio je čuvenu grupu kvaterniona Q_8 koja se sastoji od osam elemenata $\{1, -1, i, -i, j, -j, k, -k\}$ za koje važi $1 \cdot x = x \cdot 1 = x$, zatim $(-1) \cdot x = x \cdot (-1) = -x$ (obe relacije za proizvoljno x), kao i

$$i^2 = j^2 = k^2 = ijk = -1$$

(ovaj poslednji niz jednakosti je Hamilton uklesao na ogradu mosta Brum u Dublinu pomenutog dana, i on se može videti još i danas).

- (a) Na osnovu datih informacija rekonstruisati kompletnu tablicu množenja grupe Q_8 .
- (b) Konstruisati poluautomat čiji je monoid izomorfan grupi Q_8 (*uputstvo*: uočiti što je moguće manji generatorni skup za Q_8 , pa primeniti modifikovani algoritam).
3. Neka je A beskonačan podskup skupa prirodnih brojeva $\mathbb{N}$. Za prirodan broj k , neka je

$$A_k = \{m \in A : m \leq k\}$$

skup svih elemenata skupa A koji nisu veći od k , i neka je $\alpha(k) = |A_k|$ ($\alpha(k)$ zapravo broji koliko A ima elemenata $\leq k$). Ako je

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \frac{\alpha(k)}{k} = 0$$

dokazati da jezik $L_A = \{a^m : m \in A\}$ (nad azbukom $\Sigma = \{a\}$) nije regularan.

4. Konstruisati automat nad azbukom $\Sigma = \{a, b\}$ koji ima tačno 2012 stanja i koji je minimalan. Obrazložiti konstrukciju.

RAD TRAJE **180** MINUTA.

SVAKI ZADATAK VREDI **10** POENA.

REZULTATI I UPISIVANJE OCENA: **PONEDELJAK, 25.6. U 11:00.**